

زنان

سخن دبیر

آواهای شنیده نشده

عطیه کشتکاران

دبیر روزن

Atyie.keshtkaran@gmail.com

کلمه‌ها پدید آمدند که ناگفته‌های تصویر و صدا را به دوش بکشند. تا دردهای به قاب نیامده و آواهای شنیده نشده را به رشته سخن در آورند. قطار کلمات صفحه زنان روایتی مکتوب است از آنچه گفتنش به، بناست که اینجا مشکلات و مسائل زنان بیشتر به چشم بیاید و توصیه‌ها و ایده‌های

کارشناسان مختلفی شنیده شود. این هفته به مناسبت روز دختر، از نقش و هویت زنان و دختران گفتیم و ناگفته‌ها هنوز بی‌شمار است. شما هم برایمان از دغدغه‌ها و مسائل زنان و دختران بگویید تا گرفتار تک‌صدایی نشویم. راه ارتباطی همین بالاست. منتظریم.

کارشناسان مختلفی شنیده شود. این هفته به مناسبت روز دختر، از نقش و هویت زنان و دختران گفتیم و ناگفته‌ها هنوز بی‌شمار است. شما هم برایمان از دغدغه‌ها و مسائل زنان و دختران بگویید تا گرفتار تک‌صدایی نشویم. راه ارتباطی همین بالاست. منتظریم.

نقش گمشده دختری

مهدیه منافی

پژوهشگر زنان و خانواده

اگر دختر در نقش مادر به عنوان ستون آرامش بخش خانواده، همبستگی را هدیه می‌کند، پسر در سایه پدر، را قوام می‌بخشد و جمع این نقش‌هاست که خانواده پایدار الهی را رقم می‌زند

و نشاطی که یک دختر با خود دارد زنده شده و جان تازه‌ای می‌گیرد. دختری که با شیرین‌زبانی‌هایش از پدر و مادر دل می‌برد تا وقتی که در این فضای لطیف و آرام و پرمحبت رشد کرد و به نقش مادری رسید، باز هم انیس و مونس والدین است. نقشی که قابلیت جایگزینی با نقش پسران را ندارد. اگر دختر در طول نقش مادر در خانواده به عنوان ستون آرامش بخش خانواده، همدلی و همبستگی را به خانواده هدیه می‌کند پسر در سایه پدر خانواده را قوام می‌بخشد و جمع این نقش‌هاست که خانواده پایدار الهی را رقم می‌زند.

اگر در غرب و به دنبال آن هر جامعه‌ای که تفکر غربی در آن نفوذ کرده است، افسردگی و خشونت تبدیل به بحران شده، حاصل ندیدن نقش ویژه دختران و زنان و سرکوب هویت جنسیتی آنان است و اگر فمینیسم به بهانه رفع ظلم از زنان ظهور کرد خود ظلم بیشتری به زنان روا داشت و آن ظلم چیزی نبود جز گرفتن و سرکوب هویت زنانه زنان و مشابهت با مردان (که البته برعکس آن یعنی زن‌واره شدن مردان نیز مصداق دارد). وقتی هویت جنسیتی زن که خداوند در طبیعت او به ودیعه نهاده تبدیل به عنصر بالنده و رشد دهنده در خانواده نشد بلکه برعکس هرچلوه زنانه‌ای که مظهر انس و لطافت است سرکوب شد، اضطراب می‌شود ابر بیماری قرن که همه آن را تجربه خواهند کرد؛ در صورتی که این محصول قطع اتصال انسان با خدا و گرفتن ویژگی آرامش بخشی از آنان است که همواره جزء ذات زن بوده است.

این سال‌ها غرب با انواع محصولات رسانه‌ای از قبیل پویانمایی و فیلم تلاش زیادی کرده است تا دخترانی را به عنوان الگو معرفی کند که نه تنها ویژگی دخترانه ندارند بلکه یک مرد تمام عیار با قدرت جسمی فراتر از تصورند. ابرزنی که قدرت مردان را زمین می‌زند. اما نگاه اسلام به جنسیت نه از حیث ضعف و قدرت بلکه از جهت امکاناتی است که زن و مرد برای رشد کمالی خود نیاز دارند. اگر به مرد قوت و قدرت جسمی داده شده برای حفاظت و حمایت از جامعه و خانواده است و اگر به زن لطافت و عاطفه و قدرت ارتباط و همدلی داده شده برای تکلیفی است که خالق متعال برای هدفی به او سپرده که بدون زن و ویژگی‌های او دنیایی سرد و خشک و خالی از عاطفه خواهیم داشت.

از تعریف زن و طبیعت او که بگذریم «دختر بودن» نقش است، نقشی که از هنگام پا گذاردن به دنیا به آن نام نهاده می‌شود، نقش دختری از وقتی که به او می‌گویند دختر بابا، مامان شروع شده و این را جز دختردارها نمی‌فهمند که با حضور یک دختر در خانواده چه قدر فضا متفاوت می‌شود، گویا روح خانواده با شور

پی‌نوشت:

[۱] الکافی، ج ۶، ص ۵

زن؛ نه شرقی نه غربی

گزارشی از نشست تخصصی بررسی کتاب‌های نقش و رسالت زن

عرصه شوند. یکی از شاخص‌های نظام سرمایه‌داری در مواجهه با زنان بزرگی آنان است که حول و حوش آن صنایع بسیاری شکل می‌گیرد و یکی از این صنایع صنعت مد است که به حیازدایی در زنان انجامیده است.

آیا زن ایرانی نیز هم‌رنگ نظام سرمایه‌داری غربی شده است؟

در بخش بعدی نشست این سؤال مطرح شد «آیا زن ایرانی در حال سازگاری با نظام سرمایه‌داری غربی است؟ اگر چنین است چگونه می‌توان آن را مهار کرد؟»

مدیر مرکز تحقیقات زن و خانواده گفت برای پاسخ به این سؤال باید چند عامل تحلیل شود. بخشی از آن شامل عنصر تاریخی فرهنگی است. یعنی وقتی شما یک عنصر هویت بخش دارید و آن وجه امتیاز شما از گفتمان‌های رایج است، دشمن برنامه‌ریزی می‌کند آن را مخدوش کند. بخش دیگر به این برمی‌گردد که برای مفهوم‌سازی الگوی سوم زن کار تربیتی و ترویجی لازم است چه در نظام تربیتی رسمی (آموزش و پرورش) و چه نظام غیررسمی (رسانه‌ها). که در این بخش ما نتوانسته‌ایم این عنصر هویت بخش را برای دختران جوانمان بازنماییم و فرهنگ‌سازی کنیم. بخش سوم نیز به ساختارها برمی‌گردد که تا وقتی ساختار اقتصادی به سمت بومی‌سازی حرکت نکند، ساختارها در نسبت با نظام جهانی تعریف می‌شوند و روی عنصر فرهنگی و هویت بخش زن اثر مخرب می‌گذارند.

در الگوی سوم زن، اشتغال زنان دارای چه اولویت‌هایی است؟

خانم دکتر قاسم‌پور در بحث اشتغال زنان منظومه فکری رهبر معظم انقلاب را چنین تشریح کرد: زنان بر اساس علاقه و توانمندی‌هایشان می‌توانند در تمام عرصه‌ها ورود پیدا کنند و نباید جلوی استعداد زن ایرانی را گرفت چون از مصادیق ظلم زن است. ولی در گفتمان انقلاب اسلامی حضور اجتماعی زن تقییداتی دارد که آن را از سایر گفتمان‌ها متفاوت می‌کند. از جمله این قیده‌ها می‌توان به نقش زن در خانواده، حضور عاری

است اما او را در غیریت با فضای خانوادگی‌اش نمی‌بیند. از سوی دیگر در گفتمان سنتی یا شرقی، خانه‌نشینی وجه ممتاز زن است در حالی که در گفتمان انقلاب اسلامی خانه‌داری خانه‌نشینی نیست. زن مسلمان ایرانی مسئولیت اجتماعی را همراه با نقش‌های خانوادگی‌اش ایفا می‌کند و حضور او در عرصه اجتماع همراه با عناصر هویت بخشی مانند حجاب است.

گفتمان غربی چه سودی از نشانه گرفتن حیا و عفاف می‌برد؟

در ادامه نشست خانم دکتر قاسم‌پور در پاسخ به این سؤال که «در بیانات رهبر معظم انقلاب در جلد یک کتاب آمده که کشف حجاب رضاخان مقدمه برداشتن عفت و حیا بود تا به اهداف و سیاست‌های خود برسند. در حال حاضر هم رسانه‌های غربی دارند زنان را به این سمت سوق می‌دهند. هدف گذاری آنها چیست و چه سودی از آن می‌برند؟» گفت: قیل از انقلاب صنعتی عرصه عمومی و خصوصی جامعه از هم جدا نبودند و همین باعث شده بود خانواده و نقش زن و مرد در کنار هم تعریف شود اما پس از انقلاب صنعتی این دو عرصه از هم جدا شدند. با ورود مردان به عرصه عمومی و ارزش گذاری آن مطابق رویکرد سرمایه‌داری، زنان نیز احساس کردند باید وارد این

در گفتمان انقلاب اسلامی یک غیرت‌سازی اتفاق افتاده که از آن به عنوان الگوی سوم یاد می‌شود. رهبر معظم انقلاب زن مسلمان را در غیریت با گفتمان غربی و شرقی قرار می‌دهد. او در متن مسئولیت اجتماعی دارد که همین امر نگاه به زن را متفاوت می‌کند

زینب خزابی

خبرنگار

انتشارات انقلاب اسلامی پنج جلد کتاب با عنوان «نقش و رسالت زن»، برگرفته از بیانات رهبر معظم انقلاب منتشر کرده است. در روزهای نمایشگاه کتاب تهران نشست‌های پیرامون این موضوع با حضور سرکار خانم دکتر فاطمه قاسم‌پور رئیس فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی و مدیر مرکز تحقیقات زن و خانواده برگزار شد.

تفاوت دو دیدگاه انقلاب اسلامی و تمدن غرب به مسأله زن

به گزارش گروه زنان «ایران جمعه» در این نشست ابتدا خانم دکتر قاسم‌پور در پاسخ به سؤال «با توجه به جلد چهارم این مجموعه کتاب و جایگاه و مسائل زنان در فرهنگ اسلام و تجدید، دیدگاه رهبر انقلاب در مسأله زنان در انقلاب اسلامی و تمدن غرب چیست؟» گفت: دال مرکزی گفتمان انقلاب اسلامی غیرت‌سازی در مسأله زن است. گفتمان غربی جنسیت را برای زن ایرانی برتر می‌داند و در گفتمان سنتی زن خانه‌نشین است. در حالی که در گفتمان انقلاب اسلامی یک غیرت‌سازی اتفاق افتاده که از آن به عنوان الگوی سوم یاد می‌شود. رهبر معظم انقلاب زن مسلمان را در غیریت با گفتمان غربی و شرقی قرار می‌دهد. او در متن و مرکز عالم است و مسئولیت اجتماعی دارد که همین امر نگاه به زن را متفاوت می‌کند.

دکتر قاسم‌پور در ادامه افزود: در گفتمان غربی به خاطر برتری جنسیت بر انسانیت، دوگانگی و رقابت زن و مرد تبدیل به شاخص‌های این گفتمان شده و باعث شده است زنان الگوی مردوارگی را دنبال کنند. چون بعد از انقلاب صنعتی در اروپا عرصه عمومی بر عرصه خصوصی ارجحیت پیدا کرد و زنان در تلاش بودند نقش‌های جنسیتی‌شان را رها کنند و در عرصه اجتماعی «مردواره» شوند که این در تقابل با گفتمان انقلاب اسلامی است. گفتمان انقلاب اسلامی گرچه زن را یک عنصر اجتماعی می‌داند و برایش مسئولیت اجتماعی قائل